

BIBLIOTECILE ȘI E-GVERNAREA

Vera OSOIANU

Abstract

This is an article about the state politic of electronic services in the Republic Moldova. In order to facilitate the process and to assure a transparent governance, the Government of the Republic of Moldova set up a e-Government Centre in August 2010. The 16th of February 2011 the e-Government Centre launched the web site (<http://www.egov.md>).

The article points out the technological potencial of the public libraries and its limited possibilities to serve as point of access to information.

Keywords: e-governance, electronic services, information, library, e-Government Centre

* * *

Utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare reprezintă o modalitate sigură de a apropia cetățenii de guvernare. Din această perspectivă e-guvernarea este un element esențial al democrației. În Programul său de activitate Integrarea europeană: libertate, democrație, bunăstare, Guvernul Republicii Moldova și-a propus să dezvolte platforma națională de e-guvernare și sistemul electronic național prin crearea serviciilor electronice. De asemenea, Guvernul urmărește extinderea accesului cetățenilor la servicii publice digitalizate. La fel, Guvernul contribuie la prestarea serviciilor accesibile on-line și în regim mobil pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele de vârstă a treia și persoanele cu dizabilități. Concepția guvernării electronice aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 733 din 28 iunie 2006 stabilește că implementarea guvernării electronice constituie una din direcțiile prioritare ale edificării societății informaționale în Republica Moldova, iar autoritățile administrației publice sunt obligate să asigure implementarea și dezvoltarea guvernării electronice.

În luna august 2010, pentru a facilita accesul populației la informații cu caracter public și pentru a asigura transparența actului de guvernare de către autorități, Guvernul Republicii Moldova a creat Centrul de Guvernare Electronică.

La 16 februarie 2011, Centrul de Guvernare Electronică și-a lansat pagina web – <http://www.egov.md> (informații despre acest eveniment pot fi accesate pe: <http://www.infoprut.ro/2011/centrul-de-guvernare-electronica-si-a-lansat-pagina-web.html>).

Toate documentele aprobate până în prezent, inclusiv Legea cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat stabilesc clar regulile de bază și condițiile de activitate în domeniul creării și dezvoltării infrastructurii informaționale naționale ca mediu de funcționare a societății informaționale din Republica Moldova. Până aici totul bine și frumos. Cât privește utilizarea resurselor informaționale, a tehnologiilor, sistemelor și rețelelor informaționale, lucrurile nu mai sunt la fel de clare. Conform Concepției guvernării electronice, aprobată de Guvern, utilizatorii finali sunt cetățenii și mediul de afaceri. Să presupunem că mediul de afaceri, care deține un potențial financiar, nu va avea prea mari probleme. Cetățenii da, atât timp cât bibliotecile rămân în starea actuală. Experiența altor țări demonstrează că bibliotecile publice pot fi un factor important în asigurarea e-guvernării.

Uniunea Europeană recomandă statelor-membre prestarea în format electronic a 20 de servicii publice on-line, 12 servicii publice de bază pentru cetățeni și opt servicii publice de bază pentru mediul de afaceri.

Prin Hotărârea Guvernului Cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua de internet, nr. 668 din 19 iunie 2006, „autoritățile administrației publice centrale și cele locale au fost obligate să creeze paginile web oficiale în rețeaua internet, prin intermediul cărora să fie asigurat accesul la informația privind activitatea acestora și serviciile prestate. Informația de pe pagina web oficială urmează să fie veridică, deplină și actuală.”

Deși destul de lent, infrastructura informațional-comunicațională a sistemului administrației publice se dezvoltă. Cât privește infrastructura bibliotecilor unde majoritatea cetățenilor ar trebui să acceseze resursele electronice puse în acces liber de către autoritățile administrației publice problemele sunt enorme.

Conform situațiilor statistice pentru anul 2010, din cele 1380 biblioteci publice doar 238 (17%) dețin computere, inclusiv 149 (10%) biblioteci sunt conectate la internet. Pe parcursul anului 2010 toate bibliotecile publice împreună au achiziționat 141 computere. Din cele 1218 biblioteci comunale, sătești 142 (11%) dețin computere, inclusiv 67 (5,5%) conectate la internet. În 2010 bibliotecile din spațiul rural au achiziționat 54 computere. Există o ușoară creștere în comparație cu anul 2009, dar aceasta nu schimbă situația catastrofală din domeniu. Cu un asemenea ritm de achiziționare a tehnologiilor de informare și comunicare, bibliotecile publice încă multă vreme vor sta la periferie. Cum va fi realizată în asemenea condiții e-guvernarea, este greu de spus. Biblioteca publică este cea mai indicată instituție din mediul comunitar care poate și trebuie să-și asume aceste responsabilități.

În anul 2010 serviciile bibliotecilor publice au fost vizitate de către 839 100 utilizatori, inclusiv de 378 100 copii. Aproximativ o pătrime din populația țării ar fi putut beneficia de avantajele e-guvernării în biblioteci, dacă acestea ar fi fost echipate corespunzător.

Conform hotărârilor Guvernului Republicii Moldova nr. 606, din 1 iunie 2007, și nr. 476, din 27 martie 2008, în anii 2007-2009 urmau să fie realizate în format electronic mai multe servicii publice de bază pentru cetățeni. În această listă figurează și accesul la bibliotecile publice. Este greu de spus care este situația în alte domenii, însă în biblioteci eșecul este de față, dacă ne pătrundem de esența cifrelor de mai sus.

Proiectul Ghidul funcționarului public în domeniul guvernării electronice are un capitol aparte Instruirea funcționarilor publici – o condiție importantă pentru implementarea cu succes a guvernării electronice în care este stipulat faptul că „o condiție importantă pentru utilizarea eficientă a sistemelor informaționale automatizate în procesul de luare a deciziilor și de prestare a serviciilor publice în format electronic constituie instruirea funcționarilor publici în domeniul tehnologiilor informațional-comunicaționale (TIC)”. Grijă pentru cei care produc informația și o plasează on-line este evidentă. Dar deja în această etapă trebuia de luat în considerare și utilizatorii finali – cetățenii țării pentru care e-guvernarea ar trebui să însemne noi oportunități de a beneficia de democrație și noi posibilități de a-și îmbunătăți calitatea vieții.

Instruirea funcționarilor publici și a bibliotecarilor care, la rândul lor, vor instrui utilizatorii finali în vederea utilizării tehnologiilor de informare și comunicare trebuie făcută paralel, altfel efectul nu va fi cel scontat. Instruirea utilizatorilor pentru a putea beneficia de TIC este una dintre responsabilitățile bibliotecii publice moderne. Standardul internațional al statisticii de bibliotecă solicită evidența și raportarea numărului sesiunilor de instruire a utilizatorilor, dar pentru a avea ce raporta bibliotecarii trebuie inițial instruiți. A pune informația în acces deschis încă nu înseamnă nimic atâta timp cât aceasta nu va putea fi accesată de majoritatea cetățenilor.

*Vera OSOIANU,
director adjunct, Biblioteca Națională a R. Moldova*